

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛАТИНСЬКА МОВА**

освітній ступінь бакалавр

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

освітня програма Середня освіта: біологія та здоров'я людини

предметна спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

тип дисципліни обов'язкова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

 доц. Граматик Н.В.

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології та
МНІМ

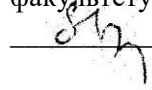
протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Завідувач кафедри доц. Рябушко С.О.

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти

факультету іноземних мов

 Рябушко С.О.

Розробники програми: канд. філол. наук, доц. Кудінова О.І.

Рецензент програми: канд. пед. наук, доц. Радкіна В.Ф.

© Кудінова О.І., 2022

© ІДГУ, 2022

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<u>Денна</u>	<u>Заочна</u>
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	-	-
Модулів:	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	48	48
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр:3	Семінарські заняття:	
	-	-
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 4 - самостійна робота: 8	Консультації:	
	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю:залік		
Мова навчання: українська, латинська	Самостійна робота:	
	72	72

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фонетична та лексико-граматична система латинської мови як база для засвоєння латинської біологічної термінології та фразеології.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з загальноосвітнім значенням латинської мови; надання потрібного для вчителів біології обсягу знань з нормативної граматики латинської мови та вивчення лексичного мінімуму нормативних назв рослин і тварин; розширення світогляду студентів вивченням латинського паремійного фонду.

Передумови для вивчення дисципліни. Курс «Латинська мова» базується на отриманих в рамках навчання у середній школі знаннях з рідної та іноземної мов.

Міждисциплінарні зв'язки. Даний навчальний курс пов'язаний з курсами «Ботаніка», «Зоологія», «Анатомія людини».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта: біологія та здоров'я людини».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.	ПРН 2.	Вміти інтегрувати аксіологічний аспект гуманітарних наук у площину професійної діяльності для розв'язання актуальних проблем світоглядно-мотиваційного виміру сучасної освіти.
ЗК 4.	Здатність до партнерської взаємодії у професійній діяльності із дотриманням морально-етичних і правових норм, принципів академічної доброчесності.	ПРН 5.	Розуміти трансдисциплінарність сучасного наукового знання; вміти використовувати зв'язки суміжних галузей для формування цілісної природничо-наукової картини світу.
ЗК 5.	Здатність застосовувати інтегровані науково-природничі знання у життєвих і професійних ситуаціях, творчого впровадження набутого досвіду для збереження власного здоров'я та здоров'язбереження соціуму.	ПРН 11.	Знати біологічну термінологію, загальну структуру біологічної науки на основі взаємозв'язку основних її галузей для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.
Фахові компетентності (ФК)			
ФК 2.	Здатність володіти понятійно-термінологічним апаратом, що використовується в біології та на межі предметних галузей, оперувати законами, концепціями, вченнями і теоріями біології, здоров'я людини, критично аналізувати досягнення біологічних наук, виявляти їх роль у забезпеченні сталого регіонального розвитку та	ПРН 16.	Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

	людства, дотримуватися принципів науковості та інтеграції при трансляції біологічних та здоров'яцентрованих знань у площину предметної діяльності.		
--	--	--	--

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 2.		+	+	
ЗК 4.		+	+	
ЗК 5.	+	+	+	
ФК2.	+	+	+	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Виникнення та історія латинської мови. Місце латини в загальній системі знань про природу і суспільство. Латинська мова у міжнародній науковій термінології.	4		4				6			2				9
2.	Фонетична система латинської мови.	4		4				6			2				9
3.	Морфологічна система латинської мови: загальний огляд.	4		4				6							9
4.	Особливості синтаксичної будови латинської мови.	4		4				6			2				9

5.	Латинська мова як джерело міжнародних біологічних та медичних термінів, формул і сентенцій.	4		4				6			2				9
6.	Граматичні категорії іменника. Біологічна таксономія. Біномінальні назви.	4		4				6			2				9
7.	Граматичні категорії прикметника.	4		4				6							9
8.	Граматичні категорії дієслова.	4		4				6							9
9.	Граматичні категорії займенника.	4		4				6							9
10.	Семантико-морфологічні групи числівників. Латинські числівникові терміноелементи в біологічній термінології.	4		4				6							9
11.	Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови.	4		4				6							9
12.	Латинська мова як базова у формуванні міжнародного природничого термінологічного фонду.	4		4				6			2				9
Проміжний контроль															
Разом:		48		48				72			12				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема № 1. Виникнення та історія латинської мови. Місце латини в загальній системі знань про природу і суспільство. Латинська мова у міжнародній науковій термінології.

Виникнення та історія латинської мови: короткий екскурс. Феномен поширення латинської мови в Європі після падіння Римської імперії.

Латинська мова у міжнародній науковій термінології. Латина в біології як самостійна наукова мова. Вимоги сучасних Кодексів біологічної номенклатури щодо наукових назв живих організмів, які мають бути латинськими (тобто написані літерами латинської абетки та підпорядковувалися правилам латинської граматики, незалежно від того, з якої мови вони запозичені).

Тема № 2. Фонетична система латинської мови.

Латинська абетка. Довгота та короткість голосних. Система консонантизму. Дифтонги. Буквосполучення приголосних з голосними: *ngu, qu, ti*. Диграфи у словах грецького походження: *ch, th, ph, rh*, їх вимова. Класична і традиційна вимова.

Поділ слів на склади. Довгота і короткість передостаннього складу в латинських словах. Місце наголосу у слові. Латинські скоромовки.

Тема № 3. Морфологічна система латинської мови: загальний огляд.

Синтетичний устрій латинської мови.

Самостійні (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник) і службові (прийменник, сполучник, частка) частини мови. Нерегулярне дієслово "esse".

Тема № 4. Особливості синтаксичної будови латинської мови.

Структура та лексико-граматична побудова простого поширеного речення. Основні особливості синтаксису складного речення. Використання еліптичних конструкцій.

Тема № 5. Латинська мова як джерело міжнародних біологічних та медичних термінів, формул і сентенцій.

Латинські прислів'я та приказки як лінгвістична основа для засвоєння біологічної та медичної лексики.

Латиномовні афоризми видатних особистостей.

Скорочення-інтернаціоналізми, запозичені з латинської мови.

Тема № 6. Граматичні категорії іменника. Біологічна таксономія. Біномінальні назви.

Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Загальна характеристика системи латинського відмінювання. П'ять відмін іменників. Форма запису іменників у словнику. Морфологічний аналіз словоформ. Біологічна таксономія. Біномінальні назви.

Тема № 7. Граматичні категорії прикметника.

Граматичні категорії прикметника. Три відміни прикметників. Особливості утворення ступенів прівняння прикметників. Синтетичний та аналітичний способи утворення ступенів порівняння. Словникова форма прикметника. Морфологічний аналіз словоформ.

Тема № 8. Граматичні категорії дієслова.

Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Словникова форма дієслова. Основи інфекта і перфекта. Розподіл дієслів на чотири дієвідміни у залежності від закінчень основ інфекта. Особові форми дієслова. Особові закінчення активного і пасивного станів та їх вживання. *Indicativus*.

Утворення та вживання часів системи інфекта (*Praesens, Imperfectum, Futurum Primum*). Синтетичний спосіб утворення особових форм часів системи інфекта. Суфікси часів. Особливості утворення особових форм теперішнього часу залежно від дієвідміни.

Часи системи перфекта. Особові закінчення *Perfectum indicativi activi*. Утворення і вживання кон'юнктива та імператива. Дієслівні властивості герундія, герундива та супіна: загальні відомості.

Тема № 9. Граматичні категорії займенника.

Розряди латинських займенників: особові, зворотний, присвійні, вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні.

Відсутність у латинській мові особових займенників третьої особи та вживання замість них вказівних займенників *is, ea, id; hic, haec, hoc; ille, illa, illud*.

Особливості відмінювання займенників.

Тема № 10. Семантико-морфологічні групи числівників. Латинські числівникові терміноелементи в біологічній термінології.

Утворення та семантико-морфологічні групи числівників. Відмінювання та узгодження числівників. Римські цифри. Латинські числівникові терміноелементи в біологічній термінології.

Тема № 11. Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови.

Утворення прислівників. Морфологічні типи прислівників: самостійні та похідні від прикметників. Ступені порівняння прислівників. Суплетивне утворення ступенів порівняння прислівників.

Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка їх місце та особливості вживання.

Тема № 12. Латинська мова як базова у формуванні міжнародного природничого термінологічного фонду.

Статус латини як європейської *lingua franca*. Роль латинської мови у формуванні природничої термінології. Особливості термінотворення.

Латинські терміни, що використовуються в європейських мовах.

Студентський гімн *Gaudeamus*.

5.2. Тематика практичних занять.

Тема № 1. Виникнення та історія латинської мови. Місце латини в загальній системі знань про природу і суспільство. Латинська мова у міжнародній науковій термінології. (4 год.)

Тема № 2. Фонетична система латинської мови. (4 год.)

Тема № 3. Морфологічна система латинської мови: загальний огляд. (4 год.)

Тема № 4. Особливості синтаксичної будови латинської мови. (4 год.)

Тема № 5. Латинська мова як джерело міжнародних біологічних та медичних термінів, формул і сентенцій. (4 год.)

Тема № 6. Граматичні категорії іменника. Біологічна таксономія. Біномінальні назви. (4 год.)

Тема № 7. Граматичні категорії прикметника. (4 год.)

Тема № 8. Граматичні категорії дієслова. (4 год.)

Тема № 9. Граматичні категорії займенника. (4 год.)

Тема № 10. Семантико-морфологічні групи числівників. Латинські числівникові терміоеlementи в біологічній термінології. (4 год.)

Тема № 11. Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови. (4 год.)

Тема № 12. Латинська мова як базова у формуванні міжнародного природничого термінологічного фонду. (4 год.)

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		Д.ф.н.	З.ф.н.	
1.	Підготовка до практичних занять	20	50	конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4		модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: виконання лексико-граматичних вправ; тестові завдання; вивчення напам'ять латинських природничих термінів, сентенцій, студентського гімну Gaudeamus.	12 12 24	20 14 24	конспект тестові завдання
	Разом	72	108	

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* усне опитування, презентація

6.2. *Форми проміжного контролю:* письмова робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Тестові завдання

Приклад

1. Які літери латинського алфавіту є грецькими за походженням?

а) у, z;

б) j, n;

в) o, s;

г) a, l.

2. Яке з буквосполучень вимовляється як один звук?

а) ae;

б) au;

в) eu;

г) qu.

3. В якому з цих слів є довгий звук?

- а) Eurōra;
- б) ius;
- в) video;
- г) rex.

4. Яка буква називається “іпсілон”?

- а) j;
- б) e;
- в) i;
- г) u.

5. В якому слові голосні вимовляються як два звуки?

- а) roena;
- б) aetas;
- в) Eurōra;
- г) Oedipus.

6. Буква **x** вимовляється як “**кс**” у слові:

- а) exemplar;
- б) radix;
- в) examen;
- г) exercitatio

7. У латинських словах склади рахують:

- а) від кінця слова;
- б) від початку слова;
- в) від середини слова;
- г) взагалі не рахують.

8. Афоризм «Nomina si nescis perit et cognitio rerum» належить:

- а) Карлу Ліннею;
- б) Декарту;
- в) Гіппократу;
- г) Цицерону.

9. Афоризм «In scientia naturali principia observationibus confirmari debent» перекладається:

- а) У природничій науці вивчаються явища навколишнього світу в живій та неживій природі;
- б) Природничі науки не досліджують людське суспільство;
- в) У природничій науці принциповими мають бути спостереження;
- г) У природничій науці принципи мають підтверджуватися спостереженнями.

10. Основні таксономічні ранги (категорії) обов'язково присутні в класифікації будь-якого організму і є такими:

- а) *domain* (домен), *regnum* (царство), *phylum* (тип - для тварин) або *division* (відділ - для рослин, бактерій, архей та грибів), *classis* (клас), *ordo* (ряд - для тварин) або порядок (для рослин та ін.), *familia* (родина), *genus* (рід), *species* (вид)
- б) *subphylum* (підтип), *superclassis* (надклас), *subclassis* (підклас), *superordo* (надряд), *subordo* (підряд), *superfamilia* (над родина), *subfamilia* (підродина), *tribus* (триба) і т.ін.

в) Eukaryota (ядерні), Animalia (тварини), Chordata (хордові), Craniata (черепні), Gnathostomata (щелепні), Mammalia (ссавці), Eutheria (плацентарні), Primates (примати), Hominidae (гомініди), *Homo* (людина), *Homo sapiens* (людина розумна)

г) Всі відповіді є вірними.

11. Які з латинських видових епітетів представлені прикметником, узгодженим з родовим найменуванням в відмінку, числі і граматичному роді:

а) *Hyoscyamus niger*; *Ciconia nigra*; *Ribes nigrum*; *Viola canina*; *Viola mirabilis*

б) *Pieris brassicae*; *Diprion pini*; *Primula veris*; *Agropyron desertorum*

в) *Ranunculus lingua*; *Calopteryx virgo*; *Rhagium-inquisitor*; *Sphaerium rivicola*; *Anas sponsa*

г) *Arctostaphylos uva-ursi*; *Neottia nidus-avis*; *Capsella bursa-pastoris*; *Centaurea maris-nigri*; *Carex urbis-malorum*

12. Які з запропонованих інформативних назв вказують на час появи рослини:

а) *Primula veris*; *Triticum aestivum*; *Trombicula autumnalis*

б) *Lupinus luteus*; *Trifolium aureum*; *Polyphilla alba*

в) *Agrostis gigantea*; *Achillea micrantha*; *Docostaurus brevicollis*

г) *Triticum polonicum*; *Fagopyrum tataricum*; *Lepus europaeus*

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Таблиця 1. Переведення середньозваженого балу у 100-бальну шкалу

100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал
100	5	80	4,25–4,29	60	3,50–3,54	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,97–4,99	79	4,23–4,24	59	3,45–3,49	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,95–4,96	78	4,19–4,22	58	3,40–3,44	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,92–4,94	77	4,16–4,18	57	3,35–3,39	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,90–4,91	76	4,13–4,15	56	3,30–3,34	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,87–4,89	75	4,10–4,12	55	3,25–3,29	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,85–4,86	74	4,06–4,09	54	3,15–3,24	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,82–4,84	73	4,03–4,05	53	3,05–3,14	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,80–4,81	72	3,99–4,02	52	2,95–3,04	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,77–4,79	71	3,96–3,98	51	2,85–2,94	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,75–4,76	70	3,92–3,95	50	2,75–2,84	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,70–4,74	69	3,89–3,91	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,65–4,69	68	3,85–3,88	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,60–4,64	67	3,82–3,84	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,55–4,59	66	3,78–3,81	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,50–4,54	65	3,75–3,77	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,45–4,49	64	3,70–3,74	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,40–4,44	63	3,65–3,69	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,35–4,39	62	3,60–3,64	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,30–4,34	61	3,55–3,59	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

Таблиця 2. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
89-70	добре	
51-69	задовільно	
26-50	незадовільно	не зараховано
1-25		

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Оцінювання під час аудиторних занять - поточний контроль здійснюється з метою оцінювання якості роботи студента протягом семестру, теми, кожного практичного заняття. Результати цього контролю оцінюються за національною шкалою оцінювання: 5, 4, 3, 2, 1, 0 балів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з латинської мови, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується латинською термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом з латинської мови, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується латинською термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу з латинської мови, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом з латинської мови, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання самостійної роботи.

Самостійна робота студентів *оцінюється* як підготовка до аудиторних занять, самостійне опрацювання окремих питань, що не увійшли до практичних занять або потребують більш глибокого опрацювання.

Повідомлення – 4 б.

Письмова робота – 5 б.

Презентація – 10 б.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота є формою проміжного контролю, яка має своєю ціллю визначити рівень підготовки студента за окремою темою, що визначена робочою програмою.

90 - 100 б. – відмінно

65-89 б. – добре

50-64 б. – задовільно

Нижче – незадовільно

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку як завершального етапу вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка засвоєння студентами навчального матеріалу підраховується як сума балів за всі види контролю (тобто виставляється за результатами поточного (ваговий коефіцієнт – 0,8) та модульного (ваговий коефіцієнт – 0,2) контролю) і визначається переведенням середньозваженого балу всіх оцінок студента у 100-бальну шкалу (Таблиця 1), що трансформується в оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС (Таблиця 2).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Гольтер І.М. Конспект лекцій з дисципліни «Латинська мова» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності «Біотехнології та біоінженерія». - Кам'янське: ДДТУ, 2020.- 67 с.

2. Кудінова О.І. Lingua Latina (Латинська мова): Навчальний посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів. – Ізмаїл, 2015. – 72 с.

3. Кудінова О.І. Пареміологічний підхід до навчання латинської мови у вишах // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2015. – Вип. 33. – С.101-106.

4. Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ.ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.

5. Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с.

6. Перерва В. В. Латинь. Ботанічна термінологія : Довідник для студентів спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / укладач Перерва В. В. – Кривий Ріг: КДПУ, 2020. – 120 с.

7. Писаренко Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с.

8. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с.

9. Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.

10. Тітієвська Т.В., Куліченко А. К. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології : навч. посіб. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 102 с.

11. Шевченко Є.Латинська мова і основи медичної термінології. Київ: ВСВ "Медицина", 2016.- 240 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Балалаєва О. Ю., Вакулик І. І. Латинська мова: Довідник для студентів спеціальності «Водні біоресурси та аквакультура». – К.: Фітосоціоцентр, 2012. – 225 с.

2. Ботанічна термінологія латинською мовою: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / уклад. С. П. Машковська, С. І. Шабарова, Б. Є. Якубенко. Київ: ЦП «Компринт», 2014. –78 с.

3. Дерев'янченко Н. В., Литовська О. В. Латинська мова та медична термінологія: навчальний посібник. – Харків : ХНМУ, 2017. – 172 с.

4. Кудінова О.І. Viva vox alit plenius: сучасні тенденції викладання латинської мови // Probleme actuale de lingvistică: Materialele simpozionului științific cu participare internațională, Chișinău, 15-16 mai 2015 inmemoriamacad. Nicolae Corlăteanu. – Universitatea de stat din Moldova. – Chișinău: CEPUSM, 2015. – С. 341–348.

5. Кохно М.А. Дендрофлора Ураїни. Дикорослі й культивовані дерева і кущі / М.А.Кохно, Л.І.Пархоменко, А.І.Зубенко. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.

6. Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.

7. Латинсько-український та українсько-латинський словник сільськогосподарських та біологічних термінів і номенклатурних найменувань для студентів ОКР «Бакалавр», напрям підготовки 6.090101 «Агрономія». –Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет, 2014. –126 с.

8. Пузиренко Я. В. Навчальні матеріали з латинської мови. Латинські вирази. Латинсько-український словник / Я. В. Пузиренко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2000. – 66 с.
 9. Хоміцька З.М. Латинська мова. Підручник. – Х.: Право, 2004. – 256 с.
 10. Шибінська Т.А. Латинська мова: Навч. посібник для студентів біологічних спеціальностей / Т.А.Шибінська. – Житомир: Льонук, 2003. – 120 с.
 11. Lexicon recentis Latinitatis [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/latinitas/documents/rc_latinitas_20040601_lexicon_it.html
 12. Pavanetto C. Elementa linguae et gramaticae latinae. - Roma: LibreriaAteneo Salesiano, 2001. - 130 с.
- 10.3. Інтернет-ресурси*
1. Вивчення латинської мови [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.lingualatina.ru>.
 2. Всі латинські сентенції [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.lingvotutor.ru/vse-krylatye-latinskie-sentencii-aforizmy-slova-i-vyrazheniya>
 3. Латинський портал [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://linquaeterna.com>.
 4. Латинські крилаті вирази [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.latinpro.info/latinproverbs>.

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹
